

Industriële revolutie

Aanduiding voor de mechanisering van de nijverheid, het fabriekswezen, zoals dit zich sinds de 18e eeuw ontwikkelde uit oudere organisatievormen, bijvoorbeeld die van handwerk en huisindustrie. De term 'industriële revolutie', kwam algemeen in gebruik na een publikatie van A. Toynbee ('Lectures on the industrial revolution of the 18th century in England', 1884), maar is misleidend omdat in feite eerder van een snelle evolutie dan van een revolutie moet worden gesproken.

Doorgaans wordt het begrip 'industriële revolutie' gebruikt ter aanduiding van een complex van factoren zoals de 19e-eeuwse opmars van de stoommachine als krachtbron, het ontstaan en de groei van de fabriekssteden, de ontwikkeling van het moderne kapitalisme en in samenhang daarmee of in reactie daarop de bewustwording van het 'arbeiders-proletariaat', dat wil zeggen: de opkomst van de [arbeidersbeweging](#). In elk geval moet worden vastgesteld dat de industriële revolutie overal waar zij is opgetreden het beeld van de samenleving grondig heeft veranderd. De industriële revolutie zette in Engeland in en kreeg eerst na enkele tientallen jaren het Europese continent en de Verenigde Staten in haar greep.

Dat de invloed ervan in Nederland pas laat tot stand kwam, was vooral het gevolg van de verarming en de lethargie die de [Franse tijd](#) had veroorzaakt; pas tussen 1850 en 1870 was er sprake van snelle verstoming en expansie van de industrie.

Binnen de Nederlandse situatie was de Zaanstreek zelfs relatief laat met de toepassing van de stoomkracht. Vroege pogingen tot verstoming van het molenbedrijf waren bovendien weinig succesvol. Eerst in het laatste kwart van de 19e eeuw zette zich een ontwikkeling in die leidde tot productie in grote stenen fabriekspanden en in zekere zin tot een soort renaissance van de al enkele eeuwen als industriegebied gerenommeerde streek.

Zie:

- [Economische geschiedenis hoofdstuk 3](#),
- [Economische structuur](#) en
- [Stoomkracht](#).

From:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:
<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=industriele1>

Last update: **2019/05/04 18:44**

